

Ho va deixar dit

Eva Marichalar-Freixa, Deriva Mussol.

Caminava. L'Aina caminava, i molt.

Les seves passes, fermes, delicades, enllaçaven allò íntim, allò compartit. Amb el seu caminar, l'Aina va deixar dit el més profund dels seus manifestos. El traçat dels seus camins ens desvelava aquells passatges subtils i efímers que creuem inconscientment entre el caminar que ens construeix, el caminar que ens viatja, el caminar que ens du a casa, a la feina, que ens salva d'un mal dia, que ens regala la nostra millor idea; el caminar que ens ofereix, inesperadament, el millor de nosaltres, que ens du a crear, a cercar les nostres pròpies paraules, a construir un món a la recerca de nous llenguatges. Un caminar que ens permet parlar sense dir res, deixar-ho tot escrit per qui entengui el no dir, el no fer.

Del no fer, n'ha deixat mestratge. Era en el silenci, en l'entretemps i en el rastre imperceptible, on l'Aina explorava amb precisió científica els fenòmens de tot allò que li cridava l'atenció. El seu llegat en coneixement, investigació i pràctica artística ens arriba amb la mateixa fermesa d'aquelles poques i ben triades vegades en què ella decidia apujar el volum de la seva veu. Qui caminava amb ella ho tenia molt clar. Caminar amb l'Aina era aprendre nous mapes. I ho segueix sent, encara. Com a *Deriva Mussol*, va saber analitzar, endreçar i narrar millor que ningú les singularitats més subtils de la nostra experiència. La seva memòria de pràctiques del Màster en Arts Visuals i Educació, *La deriva dels Deriva Mussol*, en deixa constància. A aquest treball en segueix un altre, el Treball de Final de Màster, on l'Aina deixa dit tot allò que, a la resta, ens costaria saber cosir millor. Només cal llegir-ne el títol: *Una mirada cap i des dels marges. Aprendre des d'un entorn quotidià*.

Ho va deixar dit en el present del seu gest afirmatiu. Derives i perímetres. *Octavianes. GrandTour. Venen de lluny*. La llista és llarga. Tota una família de propostes artístiques i culturals de la qual l'Aina n'era part indestriable. S'hi sumaven les seves rutes en solitari i d'altres exploracions que anava estenent, decidida, cap a d'altres terres. Per què ho era molt, de decidida. La seva determinació emergia amb força en cada nova maleta que preparava. Maletes pensades amb cura, plenes a petar de llibres, llibretes amb notes exquisides, cistells i d'altres estris a punt per al següent estudi de camp. També

l'acompanyaven en els seus viatges, i des de ben petita, catàlegs extensos de pel·lícules (sempre en versió original), poesia i d'altres passions com la música, el dibuix, l'escultura, el gravat i la ceràmica; l'artesanía de les mans, del llenguatge, del cos en acció. I en els darrers temps, les plantes, el fer pa. Del saber, l'Aina en feia ofici. De l'ofici, en feia art. La pràctica del caminar va anar-se revelant com a un eix vertebrador i transformador que havia estat ja sempre latent en el dia a dia del seu estudi i taller. Aquell "paper caminat" de Riudebitlles que entonava amb sentiment quan en parlava n'és una bona prova. El punt de trobada entre art, ofici i saber la va dur a formar part d'una estada per a la qual havíem preparat compartir l'experiència de la deriva a Lahti, Finlàndia, en el marc de l'Erasmus+ en Investigació Basada en les Arts *Beyond Text*. Allà, en les darreres dues setmanes de l'hivern de 2019, vam poder trepitjar llacs gelats mentre sentíem fondre's els límits entre la terra i l'aigua. Derivàvem el silenci del glaç i confirmàvem en la neu complicitats que seguirien creixent en arribar la calor i que durien, de nou, més caminades.

Recordarem fort el seu entretenir-se en les vores, que feia i desfeia convençuda d'on anava. Fent camí es teixeixen converses on es discuteix i s'explica, on es confessa i es comparteix. El cansament físic allibera. Les veus troben el seu ritme. I la veu de l'Aina va esdevenir una veu de presència forta, que segueix ressonant en la veu coral que continua.

Hem pres bona nota del no fer del seu passar. Va ser mentre caminava que ho va deixar dit. L'Aina caminava. I molt.